

KA JINGPYNBNA-ĪAR SATLAK ĪA KI HOK LONGBRIEW MANBRIEW

Ba la pynbna bad pynjari da ka Dorbar Bah ka Synjuk Ki katkum ka Rai 217A (III) ha ka 10 Tarik Nohprah 1948, ha Paris, France.

PHYLLAW PONGSHAI

Kumba ka jingithuh ĩa ka kyrdan long tynrai bad ĩa ki marryngkat bad bashongkhien jong baroh ki dkhoh longĭing u dei ka tlong jong ka jinglaitluid, ka jingbishar hoh, bad ka jingsuk shisnieh pyrthei,

Kumba ka jingibeĩn bad jingbysuidkhai ĩa ki hoh longbriew manbriew la pynkha ĩa ki kam riewkhlaw kiba la pynkhih win ĩa ka jingiatiplem u bynriew, bad ka jingkylla ka pyrthei ha kaba u khun bynriew un leh kmen laitluid ha ka kren ka khana bad jinggeit bad jinglaitluid na ka tieng ka syier bad ka kyrduh la pynbna kum ka jingangnud ba ha khlieh tam jong u luk u lak,

Kumba ka long kaba donkam ba ĩa u/ka briew ym dei ban pynbor ban shim ki lynti, kum ka khien khatduh, da ka jingialeh pyrshah ĩa ka jingbanbeĩn bad jingsynshar runar, ba ĩa ki hoh longbriew manbriew dei ban ĩada da ka aiĩ ka kanun, Kumba ka long kaba donkam ban kyntiew ĩa ka jingroi ka jingĩadei lok para ri,

Kumba ki briew jong ka Synjuk Ki Ri ha ka Kyrmit ki la pynskhem ia la ka jingngeit ha ki tynrai ki hoh longbriew manbriew, ha ka kyrdan bad dor longbriew bad ha ki hoh marryngkat la kynthei ne shynrang bad la kut jingmut ban pyntei pynsan ĩa ka imlang sahlam bad ĩa ka kyrdan jingim ba khambha ha ka jinglaitluid ba khamĩar,

Kumba ki Ri-Long-Dkhoh ki la smai ban kynjoh, da ka jingbynrap lang bad ka Synjuk Ki Ri, sha ka jingkyntiew ĩa ka jingĩaburum salonsar bad ka jingpeitngor ban pyntrei kam ĩa ki hoh longbriew manbriew bad ki jinglaitluid ba tynrai,

Kumba ka jingsngewthuh-ĩar ĩa kine ki hoh bad ki jinglaitluid ka dei ka jingdonkam ba khraw eh na ka bynta ban pyn pura ĩa kane ka jingsmai.

Namarkata, Mynta,

Ka Dorbar Bah,

Ka la pynbna bad pynjari ĩa kane ka Jingpynbna-ĩar Satlak Īa Ki Hoh Longbriew Manbriew kum ka jingthew ba biang pylla lang ĩa baroh ki bynriew bad baroh ki ri, ba kumta man la u/ka briew bad man ki kynhun jong ka imlang sahlam, da kaba ĩai tyngkai khoh ĩa kane ka Jingpynbna-ĩar, kin ĩaleh da kaba hikai bad pynnang pynstad ban kyntiew irat ĩa ka jingburum ĩa kine ki hoh bad ki jinglaitluid bad da ki lad pynsan, la shi Hima ne para Hima, ban pynĩoh ĩa ka jingtyngkai bad jingithuh salonsar ba seisoh, hapdeng ki briew jong ki Ri-Long-Dkhoh hi bad hapdeng ki briew jong ki Ilaka synshar jong ki hi.

Jinis 1

Īa ki bynriew baroh la kha laitluid bad ki ĩaryngkat ha ka burom bad ki hoh. Ha ki la bsiap da ka bor pyrkhoh bad ka jingiatiplem bad ha ka mynsiem jingsngew shipara ki dei ban ĩatrei bynrap lang.

Jinis 2

Uwei pa kawei ki don ĩa baroh ki hoh kynti bad jinglaitluid ba la mang ha kane ka Jingpynbna-ĩar, khlem jingpynĩapher eiei, kum ka jaitbynriew, ka rong ka sniehdoh, kynthei ne shynrang, ka ktien ka thylliej, ka niam ka rukom, ka saiĩ pyrthei ne ka mut ka khan, ka thymmei ri ne ka imlang sahlam, ka jingdon jingem, ka jingkha ne kano kano ka jinglong.

Shuh shuh, ka jingpynĩapher ĩa ki briew kam dei ban long halor ka nongrim ka jinglong ka saiĩ pyrthei, ka jylli synshar khadar jong ka ri kaba ki briew ki long trai, la ka long ka ri kaba laitluid, kaba shaniah ha kiwei, ka bym synshar hi lane kaba hap ha u pud u sam jong ka jingsynshar ba ha khlieh duh jong kawei pat ka ri.

Jinis 3

Uwei pa kawei ki don ka hoh ban im, ban ioh laitluid bad ban ĩoh jingĩada.

Jinis 4

Ym don uwei ne kawei ki ban shah teh mraw ne long mraw hano hano; la khang pyrshah ĩa ka jinglongmraw bad ka jingkhaĩi mraw la ki dei ha kano kano ka dur ne rukom.

Jinis 5Ym don uwei ne kawei kiba lah ban shah thom sha ka saja, ne ban shah lehbeĩn bymkheĩn briew ne shah pynhiar dor ĩa ka kyrdan longbriew manbriew ne jingpynshitom.

Jinis 6

Uwei pa kawei ki don ka hoh ban ĩoh ĩa ka jingithuh hakmat ka aiĩ ha man ki jaka.

Jinis 7

Baroh ki long marryngkat ha khmat ka aiĩ bad ki don ka hoh ba khlem da ĩiew shiliang khmat ha ka ban ĩoh ĩa ki jingĩada ba markumjuh hakmat ka aiĩ. Baroh ki don ka hoh ban ĩoh jingĩada ba markumjuh pyrshah ĩa kano kano ka jingleh shiliang ha ka jingpynkheĩn ĩa kane ka Jingpynbna-ĩar lane pyrshah ĩa kano kano ka jingkyngoit ĩa kita ki jingleh shiliang.

Jinis 8

Uwei pa kawei ki don ka hok sha ka jingmaramot ne ka jingpynbha ba seisoh da ka Kashari ne ki tnad Sorkar ri ba la ai bor bad ba laitluid na ka bynta ki kam be-aiñ pyrshah ia ki hok tynrai ba la pynkhamti da ka riti synshar ne da ka aiñ hi.

Jinis 9

Ym don uwei ne kawei ki ban shah kem, shah set slung ne shah pynryngkangpar be-aiñ.

Jinis 10

Uwei pa kawei ki don hok marbiang pura ia ka jingpynsngew paidbah bahok da ka Kashari ne ki tnad Sorkar ri ba laitluid, ha kaba rai kut ia ki hok bad jingteh ka aiñ bad ia kano kano ka jingkynnoh bymman pyrshah ia u/ka.

Jinis 11

Uwei pa kawei ba la shah mudui ha ka jingleh be-aiñ ki don ka hok ban shah ñiew kum kiba lui lui tad haduh ba la pynshisha ia ka pap katkum ka aiñ bishar paidbah bad hadien ba ki la ioh lut ia ki lad jingiada ba tikna ban iada ialade.

Ym don uwei ne kawei ki ban shah pynrem bymman ha kano kano ka kam be-aiñ tang namar ka jingleh ne jingbymleh kaba ym iahap kum ka kam be-aiñ, katkum ka aiñ jong ka ri ne ka aiñ shityllup, ha ka por ba la leh ia ka. Lymne ban daiñ ka kuna ba kham khia ban ia kaba dei ban daiñ mynba ia ka kam be-aiñ la leh.

Jinis 12

Ym don uwei ne kawei ki ban shah tuklar ne shah mushlia be-aiñ halor ka kam shimet, ka longiing longsem ne ka jingiadei; lymne ban ktah mationg pyrshah ia ka burom jong ki. Uwei pa kawei ki don ka hok ban ioh ia ka jingiada halor kita ki jingtuklar ne jingleh jubor.

Jinis 13

Uwei pa kawei ki don ka hok ba laitluid ha ka iaid ka ieng bad ka shong ka sah hapoh u pud u sam jong man la ka Ri.

Uwei pa kawei ki don ka hok ban mih na kano kano ka ri, kynthup na la ri hi, bad ban wan phai pat sha la ka ri.

Jinis 14

Uwei pa kawei ki don ka hok ban wad jaka sah bad ban leh kmen ha kiwei pat ki ri ban riehtngen bad ban ioh jingiada na ka jingshah pynshitom be-aiñ.

Ia kane ka hok ym lah ban khyllie ha ka jingiadei ka jingtian bishar ba la mih na ki kam be-aiñ ki bym iasnoh bad ka saiñ pyrthei lane na ki kam ba pyrshah ia ki jingthmu bad nongrim jong ka Synjuk Ki Ri .

Jinis 15

Uwei pa kawei ki don ia ka hok jong ka jinglong trai shnong.

Ym don uwei ne kawei ki ban shah pynduh jubor ia la ka hok jong ka jinglong trai shnong lymne ban shah kyntait ia ka hok ban kylla ia la ka jinglong trai shnong.

Jinis 16

Ki Shynrang bad kynthei ba la kot rta, khlem da buh pud kum ka khein jaitbynriew, jinglong trai shnong ne niam, ki don ka hok ban ia poikha bad ban seng ia la ka longiing. Ki don ka hok ba marryngkat ha ka poikha, ka shongkha, bad ha ka jingpynwai noh ia ka.

Ka Jingiapoikha ka dei ban long tang da ka jingmynjur ba pura bad ba laitluid jong ki shijur.

Ka longiing ka dei ka jnit kynhun ba tynrai bad manbriew jong ka imlang sahleng bad ka don ia ka hok ban ioh jingiada na ka imlang sahleng bad na ka Ri.

Jinis 17

Uwei pa kawei ki don ka hok ban long trai halor ki jingdon jingem shimet bad kumjuh ruh kum ka kynhun bad kiwei pat.

Ym don uwei ne kawei ki ban shah pynduh hok be-aiñ ia ka jingdon jingem jong ki.

Jinis 18

Uwei pa kawei ki don ka hok ba laitluid ha ka pyrkhat pyrdaiñ, ka jingiatipler bad ka niam; kane ka hok ka kynthup ia ka jinglaitluid ban kylla niam ne jingngeit, la ka dei ha la marwei hi ne ha ka kynhun bad kiwei, haba paw ne barieh, ban phla ia ka niam ne jingngeit ha kaba hikai, leh ne trei da ka kam, mane blei bad leh niam.

Jinis 19

Uwei pa kawei ki don ka hok ba laitluid ban pyni nia bad pynpaw nia; kane ka hok ka kynthup ia ka jinglaitluid ban pynieng nia khlem da shah mushlia bad ban wad, pdiang bad ai jingtip bad jingmut lyngba ki lad pathai khubor khlem

da kheĩn eh ĩa ki khappud.

Jinis 20

Uwei pa kawei ki don ka hok ba laitluid ban ĩalum jingĩalang ne ĩasnokti ha kano kano ka lypung ha ka nongrim ba jai jai bad da ka basuk basaiĩ.

Ym don uwei ne kawei ki ban shah pynbor ban long dkhot ha kano kano ka seng.

Jinis 21

Uwei pa kawei ki don ka hok ban ĩa don bynta ha ka riti synshar jong ka ri, la marmet hi ne lyngba ki nongmihkhmat ba la jied laitluid.

Uwei pa kawei ki don ka hok ban ĩoh kabu katjuh ha kaba shakri paidbah ĩa la ka ri.

Ka mon u paidbah ka dei ka nongrim jong ka bor synshar sorkar; ĩa kane ka mon lah ban pynpaw na ki por sha ki por ha ki ilekshon ba shisha ba la pynlong da jingjied paidbah salonsar ha ka rukom ba la buhrieh ne da kiwei pat ki rukom jied kiba ĩa ryngkat dor bad kiba laitluid.

Jinis 22

Uwei pa kawei, kum ki dkhot ka imlang sahlang, ki don ka hok ban ĩoh ĩa ka jingshongshngaiĩ ha ka imlang sahlang bad ki don ruh ĩa ka hok, lyngba ki bor ri bad jingĩasynrop ki ri katkum ka jingsaiĩdur bad ka jingdon jingem jong man kawei pa kawei ka Ri, halor ka ĩoh ka kot, ka imlang sahlang, ki riti-dustur kiba ym lah ban pynĩakhlad na ka burom bad ka jingsan laitluid ka longbriew manbriew jong ki.

Jinis 23

Uwei pa kawei ki don ka hok ban trei ne bylla, ban jied laitluid ĩa ka jingtrei ne jingbylla, ban ĩoh ĩa ka rukom long jong ka jingtrei katkum ka jingsngewbit jong ki bad ka jingĩada na ka jingsah khlem kam.

Uwei pa kawei, khlem jingpynĩapher, ki don ka hok ban ĩoh ĩa ka bainong marryngkat katkum ka kam ba marryngkat.

Uwei pa kawei kiba trei ki don ka hok ĩa ka jingsiew kaba ĩahap dor bad babit babiang ban pynskhem ĩalade bad ka ĩing ka sem ĩa ka jingim ba ĩahap dur bad ka kyrdan briew, bad bynrap de, lada donkam, da kiwei ki lad jingĩada jong ka imlang sahlang.

Uwei pa kawei ki don ka hok ban seng bad long dkhot ha ki Seng Nongtrei na ka bynta ki jingĩada ĩa ki jingbha jong ki.

Jinis 24

Uwei pa kawei ki don ka hok ban ĩoh shongthait bad pynbyrngia, da kaba kynthup ĩa ki kynta treikam ba shongnia ryngkat ka bainong ha ki sngi shuti hateng hateng.

Jinis 25

Uwei pa kawei ki don ka hok sha ka nisan jingim ba biangthew na ka bynta ka bha ka miat shimet bad ka longĩing jong ki hi, kynthup ka bam ka dih, ka kup ka sem, ka ĩingshong ĩingsah, ka koit ka khiah, bad ki kam imlang sahlang badonkam, bad ki hok sha ka jingshongshngaiĩ ha ki khien jingduhkam, jingpang, jinganna, jinglong riewkynthei, jingnoh tymmen, lane jingduna kamai kajih ha ki khep bym lah kot bor shuh.

Ka jinglongkmie bad jinglong khyllung ki don ka hok ban ĩoh ĩa ka jingĩarap bad jingsumar-sukher bakyrpang. Baroh ki khynnah, la ki dei kiba la kha na ka jingĩashong kurim ba long aiĩ ne ka jingshong kurim shabar jong ka aiĩ, ki don ka hok ban ĩoh ĩa kajuh ka jingĩada ha ka imlang sahlang.

Jinis 26

Uwei pa kawei ki don ka hok ban ĩoh ĩa ka jingnang jingstad. Ka jingnang jingstad ka dei ban long khlem jingsiew la kumno kumno ha ki kyrdan pule ba dang shu sdang bad ba tynrai. Ka Jingpule ba sdang ka dei ban long kaba kongsan tam. ĩa ka jingpule laiĩ ne ka jingpule ba dei ĩa ka jingtrei jingtah da ki buit stad dei ban pynĩoh paidbah, bad ĩa ka jingpule kham shajrong dei ban ai lad marryngkat halor ka nongrim ka jingshonghok.

Ka jingnang jingstad ka dei ban kdew sha ka jingpynsan pynpura ĩa ka maiĩ longbriew manbriew bad sha ka ban pynkhilaiĩ ĩa ka jingburom ĩa ka hok longbriew manbriew bad jinglaitluid tynrai. Ka dei ban kyntiew ĩa ka jingshemphang, jingĩaishah bad jingĩalong lok para hima sima, ki kynhun niam ne jaitbynriew, bad ban pynĩaid shaphrang shuh shuh ĩa ki kam ka Synjuk Ki Ri ban pynneh ĩa ka suk ka saiĩ.

Ki kmie ki kpa ki don ka hok ba hakhmat eh ban jied ĩa ka jait jingpule kaba ki lah ban ai ha la ki khun ki kti.

Jinis 27

Uwei pa kawei ki don ka hok laitluid ban ĩashim bynta ha ki kam kolshor jong ka jaitbynriew, ban lehkmien ha ki sap ki phong bad bhah bynta lang ha ka jingmanroi ka saian lem ki jingmyntoi jong ka.

Uwei pa kawei ki don ka hok ban ĩada ĩa ki snap jinglong babha bad ba kynja met kiba mih na ki soh ka saian, ka thoh ka tar, ne ka buit-thaw ĩa kiba ma ki hi ki long ki nongthaw.

Jinis 28

Uwei pa kawei ki don ka bhah ban pynneh pynsah ĩa ka suk ka sain jong ka imlang sahlang ha shityllup ka pyrthei ha kaba ĩa ki hok bad ki jinglaitluid ba shynna yn lah ban pynurlong pura katkum ba la buh ha kane ka Jingpynbna-ĭar.

Jinis 29

Uwei pa kawei, ki don ki deiti sha ka jaitbynriew bad dei tang ha ka hi ba ka jingpynroi laitluid bad pynpura ĩa ka main longbriew manbriew ka long ba lah ban long.

Ha ka jingpyntrei kam ĩa ki hok bad ki jinglaitluid, uwei pa kawei kin hap ban pyndem tang ha kito ki pud ba la rai da ka aiñ thik na ka bynta ban pynĭoh ĩa ka jingithuh bad ban burom ĩa ki hok bad ki jinglaitluid jong kiwei pat bad ha ka ban pynĭoh ĩa ki jingdonkam ba dei hok jong ka jingĭaid beit ĭaid ryntih, ka suk ka sain bad ka jingmanbha kyllum ha ka imlang sahlang ha ka synshar paidbah.

Ĭa kine ki hok bad ki jinglaitluid yn ym lah ban pyndonkam da kumwei pat ka ban long marpyrshah ĩa ki jingthmu bad nongrim ka Synjuk Ki Ri.

Jinis 30

Ym don kano kano ha kane ka Jingpynbna-ĭar ba lah ban batai da kumwei pat kum ban ĭalam bakla ĩa kano kano ka Ri, ki kynhun ki riwshimet halor kano kano hok ban ĭateh ha kino kino ki ban leh, ban pynjot ne pynduh pyndam ĩa ki hok bad ki jinglaitluid kiba la buh ha Ka.